

Stockholm 2015-01-07

Till konstitutionsutskottet:

Granskning av regeringens frysning av projekt E4 Förbifart Stockholm

I budgetpropositionen för 2015 går det att läsa ”Om Stockholms läns landsting och Stockholms stad önskar förhandla med regeringen om användningen av trängselskatter eller finansieringen av Förbifart Stockholm kommer regeringen att möta det önskemålet. Projektet fryses i väntan på besked huruvida det finns önskemål om en sådan förhandling. Om en ny uppgörelse inte nås före den 1 maj 2015 fortsätter byggandet av Förbifart Stockholm enligt plan.”

Den 23 oktober 2014 uppdrog regeringen åt Trafikverket att frysa produktionen i projekt E4 Förbifart Stockholm till den 1 maj 2015. Som skäl för beslutet angavs att man ville ge tid till förhandlingar om eventuella omfördelningar av resurser från den del av överskottet från trängselskatten i Stockholm som tilldelas projekt E4 Förbifart Stockholm. I beslutet uttrycks att om en ny uppgörelse inte nås före den 1 maj 2015 fortsätter byggandet av projekt E4 Förbifart Stockholm enligt plan. I det fall parterna till dess inte har kommit överens om någon ny finansieringsmodell för projektet finansieras det i enlighet med nu gällande överenskommelse.

Den styrande Alliansen i Stockholms läns landsting var ytterst tydlig under hela hösten med att den inte hade något intresse av att riva upp tidigare ingångna överenskommelser om Förbifart Stockholm och utbyggd tunnelbana i Stockholmsregionen. Därmed fanns det ingen väg framåt för att hitta andra finansieringslösningar och frysningen av Förbifart Stockholm till den 1 maj 2015 var omotiverad.

Den 18 december deklarerade regeringen att bygget av Förbifart Stockholm skulle återupptas den 1 januari 2015, men först efter att en majoritet i riksdagens trafikutskott, och sedermera i riksdagens kammare, riktat ett tillkännagivande till regeringen om att göra just detta.

När beslutet om frysning av projektet fattades arbetade omkring 700 personer med projektet till en kostnad av fyra miljoner kronor per dag. Det innebär att frysningen av projektet kan antas ha medfört kostnader på över 200 miljoner kronor och om regeringen fullföljt sina initiala planer på frysning i ett halvår hade kostnaderna kunnat hamna en bra bit över 700 miljoner kronor (se bland annat SvD Näringsliv 2014-10-02 Uppskjuten Förbifart kan kosta över 700 miljoner). För Trafikverkets del skulle det ha inneburit direkta merkostnader på 170-260 miljoner kronor (se bland annat SvD 2014-11-03 Miljardnota för stoppad Förbifart Stockholm). Sveriges Byggindustrier (BI) uppskattade att

byggsektorn redan hade lagt ner 360 miljoner kronor på att förbereda anbud och offerter. BI räknade med att byggstoppet skulle komma att medföra stora och svårberäknade kostnader för bygg- och anläggningsbranschen på uppskattningsvis en miljard kronor (Byggindustrin 2014-11-07 Stoppet kostar miljarder).

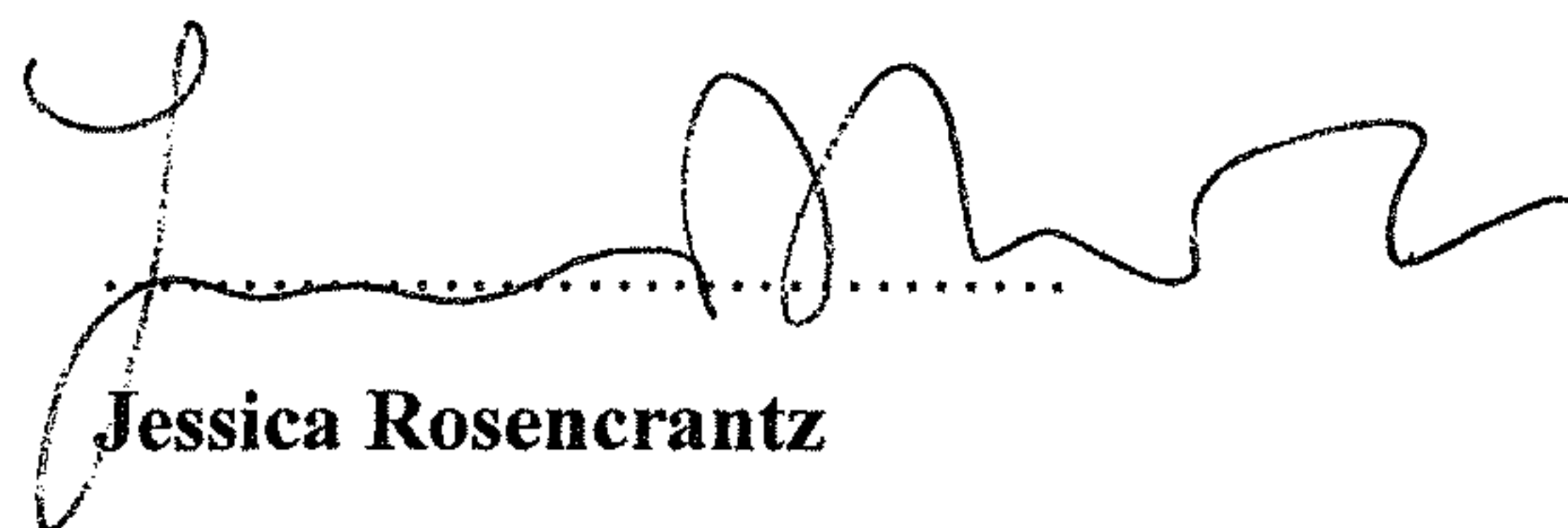
De fyra miljoner per dag som projektet beräknades kosta under frysningen beskriver infrastrukturminister Anna Johansson som "en ganska liten fördyring" (Dagens industri 2014-11-04 "Vi startar i maj 2015"). Detta är fyra miljoner kronor per dag i fördyrningskostnader som i slutändan belastar skattebetalarna.

Enligt budgetlagens 1 kap. 3 § ska hög effektivitet eftersträvas och god hushållning iakttas i statens verksamhet. Enligt förarbetena menas med uttrycket hög effektivitet att den statliga verksamheten ska bedrivas så att de mål som riksdagen ställer upp uppnås i så hög grad som möjligt inom ramen för de tillgängliga resurserna. Verksamheten kan då sägas vara ändamålsenligt utformad. Med att god hushållning ska iakttas menas att onödiga utgifter ska undvikas, att verksamheten ska bedrivas med hög produktivitet, att statens medel ska hanteras säkert samt att statens tillgångar i övrigt och skulder ska förvaltas väl (prop. 1995/96:220 s. 19 f.).

Oavsett om aktörerna i Stockholmsregionen hade velat ändra överenskommelsen om förbifarten eller inte kan man ifrågasätta om det är rimligt att frysa ett påbörjat vägprojekt, som redan har kostat staten betydande belopp och som kostar staten betydande belopp under frysningsperioden. Med tanke på att Stockholms läns landsting hela tiden varit tydligt med att det inte avsåg att medverka till några förändringar i den överenskommelse som ingåtts om förbifarten framstår beslutet som än märkligare. Rimligtvis står en sådan frysning, vilken förorsakar staten onödiga utgifter, i strid med budgetlagen.

Konstitutionsutskottet har vid ett flertal tillfällen understrukt vikten av budgetlagens krav på hög effektivitet och god hushållning. Jag begär att konstitutionsutskottet i ljuset av budgetlagens bestämmelser om hög effektivitet och god hushållning granskar regeringens beslut om frysning av projekt E4 Förbifart Stockholm och infrastrukturminister Anna Johanssons handläggning av ärendet.

Stockholm den 7 januari 2015

Jessica Rosencrantz

Riksdagsledamot (M)